

EL LECTOR TIENE LA PALABRA

Sr. Director: Le envió esta carta para el Sr. Corredor. Haga de ella el uso que le parezca. Fue mi intención el dejar un poco mejor contadas las cosas que se dicen entre nosotros, los apreciadores del ARTE, sobre artistas de la pintura, escultura y también dibujantes, que los tenemos muy buenos:

Amic: El vostre article em va plaure al primer cop d'ull. Després, rellegint-lo, vaig trobar-lo d'una certa manca d'objectivitat. M'explicaré:

1. — És una afirmació potser massa absoluta de dir que Girona, després de Barcelona, és la part de Catalunya que dona més artistes. Renoir, no ens lloem tant, potser en farem massa!! Cal tenir en compte la proporcionalitat, allò que se'n diu els percentatges.

2. — Teniu idea de que Lleida i Tarragona són comarques esterilitzades per l'art. No ho crec així.

3. — Parleu de La Bisbal que ha produït artistes. No vull citar ara noms perquè tocaria al viu, però recordeu que quan l'arquitecte Rafael Masó va tenir d'arranjar la volta de la capella de Sant Narcís que s'havia esberlat, per a salvar les cèlebres pintures del renomnat barceloní Francesc Tramulles, els principals *operadors*, que varen fer la restauració (amb tècniques ben modernes com avui s'ha fet amb la Cena de Vinci), foren artistes de La Bisbal. Entès?

4. — Hi ha un paràgraf de poca consistència: "Figuran en la exposició *todos* los nombres que cuentan en estos momentos en el panorama artístico de la Ciudad". N'esteu ben segur d'ai-

xò? Bé, deixem-ho. Els que no formen part d'un grup, ja no són artistes?. Demés citeu més avall a n'en Tharrats (gironí que viu a Barcelona) i que no té cap obra pública a la seva terra; i no citeu a n'en Jaume Busquets (que també viu a Barcelona) i que té un mosaic de marbre a Casa de la Ciutat, em sembla que al saló de sessions, i que ha fet la Mare de Déu de la façana de la Catedral, i diversos grups del Temple de la Sagrada Família de Barcelona, els frescos de Blanes i l'Assumpta de la Parròquia, la Mare de Déu esplèndida de l'altar que ideà en Puig i Cadafalch a la Casa de la Misericòrdia de Barcelona, les Verges de València i també d'Amèrica, etc.

5. — Quan parleu de l'Empordà, per què silencieu el nom del gran pintor, patrici i bohemí Marià Llavenera, potser el millor pinzellador a l'oli de Catalunya i a Ramon Reig, aquarellista, i també autor del cèlebre fresc absidial de l'Àurea de Sarrà que tant donà a fer?. Tampoc no hauria de quedar a l'ombra l'arquitecte Martínez, de Figueras, que docentment i professionalment és prou conegut per les noves promocions que sortides de l'Escola d'Arquitectura de Barcelona, tan bé ha tractat les esglésies romàniques fronterals de França.

6. — Parleu d'en Dalí —un valor universal, no cal dir-lo—. No és de la *nova onada*, és un clàssic cent per cent; tot i essent la seva pintura *provocativa i suggerent*, no es pot negar que pertany a l'escola eterna, a la clàssica figurativa, de fàisó que dona les formes amb l'exactitud d'una "Leika" de precisió.

7. — No voldria caure en inoblidables omissions; sí, Girona és terra d'artistes, com tot Catalunya. Ara, no recordeu els Carres (pare i junior)? El primer, un dels artistes que ha mantingut durant trenta anys l'escola clàssica a Girona i a Banyoles; el segon, professor com el seu bon pare a l'Escola de Belles Arts de l'Ajuntament, escultor que ha fet entre altres coses l'àngel de bronze de la Catedral, (que no sabem perquè mai no s'acaba de posar!!!). Tampoc no anomeneu l'arquitecte Folguera, tant d'ànima gironí, que féu les obres de l'altar de Blanes, i completà la Ciutat Residencial de S'Agaró, i el poble espanyol de Montjuic i ha escrit llibres d'arquitectura que han estat traduïts a l'alemany. No dieu res d'en Prudenci Bertrana, ni d'en Varés, ni d'en Pera, ni d'en Barber, ni de l'arquitecte Bassegoda, ni de l'Aguilar, ni de l'altre arquitecte tan artista com fou en Rafel Masó, ni d'en Fiol, d'en Pons Martí, Pere Borrell, Benet Mercadé, Joaquim Mirabent, els dos Gelabert, Figueres, en Josep i en Joan Clarà, en Blay, en Marés, Berga i Boada, els Borràsà, en Marlés, en Domenge i els Vayreda, en Joan Corominas, la Dora Riera de la Bisbal, la Gratacós de Banyoles, en Bech i la seva filla (una dibuixant com poques) d'Olot, ... i pleguem, perquè he fet una barrija - barreja de vius i de morts, bo i descuidant-me de molts, als quals demano perdó...

Per altra part vull recordar-vos que no són les exposicions, ni les penyes les que fan els artistes: Ni Fidies, ni Praxiteles, ni Miquel Angel, ni Ribera, ni Velàzquez, ni Van Dyck, ni el Gre-

co que mai per mai no va voler vendre cap de les seves obres (les deixava en dipòsit mitjançant una penyora, tornada al seu albir), no feren res d'aquestes coses. Aixó sí, eren artistes que cercaven l'art!!!...

Desitjant-vos que, valgui el que valgui aquesta lletra meva, feta a raja ploma, com el vostre article, penseu que ha estat escrita per home de bona fe: Que encara n'hi ha!!!

JOFRE CAMPENY

Barcelona, 14 de abril de 1965

Sr. Director de PRESENCIA,

Estuve en Gerona, en invierno de 1962. Poco después de las inundaciones del Oñar. Mis contactos con esta antigua ciudad, no han sido largos.

Hoy he pasado por la Rambla de los Estudios y vi una revista que me llamó la atención: San Félix, la Catedral, las casas cerca del río...

He quedado sorprendido. No creía que Gerona, histórica, inmortal, con aire de capital de provincia de "adentro", tuviese una revista propia. La compré. Leí desde la primera a la última línea. Es una publicación muy agradable, interesante, de las pocas que, desafortunadamente pueden leerse con satisfacción en nuestro país.

Pero, me queda una duda... ¿Estará PRESENCIA normalmente en Barcelona? Opino que para los *barceloneses* sería interesante...

Muy atentamente,

F. Joan Vendrell
BARCELONA

Desde luego que sí, sobre todo si tenemos la suerte de tener muchos compradores como usted.

